

Pr Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja digiminister
Justiits- ja Digiministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 TALLINN

Teie 28.07.2025 nr 8-1/6367-1

Meie 14.08.2025 nr 5.1-1/105-1

Arvamus määruse „Eesti raadiosagedusplaan“ muutmise eelnõu kohta

Täname Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu (ITL) kaasamise eest ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 26. oktoobri 2017. a määruse nr 54 „Eesti raadiosagedusplaan“ muutmise eelnõu (edaspidi: eelnõu) menetlusse. Oleme eelnõud analüüsinud ja esitame seisukoha eelnõuga kavandatava muudatuse kohta, mis näeb ette sagedusala 3800–4200 MHz eraldamise privaatvõrkudele (eelnõuga asendatava määruse lisa 1 muudatus nr 8).

ITL on seisukohal, et 3800–4200 MHz raadiosagedusalas 400 MHz eraldamine 5G NPN privaatsetele lairibavõrkudele ei ole Eestis põhjendatud ega mõistlik, seda nii nõudluse kui ka spektri tõhusa kasutamise seisukohalt.

Põhjendame oma seisukohta järgmiselt:

1. Meile teadaolevalt puudub täna nõudlus nii suure sagedusala eraldamiseks privaatvõrkudele:
 - a. Paljusid privaatvõrkudele omaseid kasutusjuhte (nt slicing) saab juba täna rahuldada ka olemasolevate mobiilsideoperaatorite võrkude baasil;
 - b. Privaatvõrkude puhul on võimalik sama sagedusala korduv kasutus mitme kliendi poolt erinevates geograafilistes piirkondades, mis võimaldab sama sagedusala paralleelset kasutust ja vähendab vajadust nii laias ulatuses ehk kogu 400 MHz ulatuses privaatvõrkudele eraldamiseks;
 - c. Eesti on väga väike riik ja ka privaatvõrkude tulevikupotentsiaal on juba riigi väiksusest tulenevalt väga piiratud;
 - d. Privaatvõrkudele eraldatav sagedusressurss 400 MHz on mahult sama palju kui seni on Eestis peamises 5G sagedusalas kokku eraldatud mahtu kolme üleriigilise mobiiltelefonivõrgu tarbeks (3x130 MHz). Üleriigilised mobiilsidevõrgud aga teenindavad kogu Eesti elanikkonda mitte üksikuid ettevõtteid. Seega kavandatud kujul muudatusega jäetaks asjatult seisma ja blokeeritaks suur osa peamisest 5G sagedusressursist, mida oleks vaja tulevikus kasutada hoopis Eestit läbivate transpordikoridoride katmisel 5G-ga ja muudes avalikes huvides üleriigiliste sidelahenduste rajamisel.

2. Antud sagedusala eraldamine privaativõrkudele piirab paindlikkust sagedusala tulevases kasutuses ja raskendab hilisemaid ümberkorraldusi olulisel määral.
3. Arvestades asjaolu, et elektroonilise side seaduse § 6 lõike 2 kohaselt on raadiosagedushalduse reguleerimise eesmärk tagada raadiosageduste otstarbekas, objektiivne, tulemuslik ja efektiivne kasutamine, oleks selline otsus meie hinnangul vastuolus seaduse nõuetega.

Tänase teadmise ja kogemuse ning teiste riikide seisukohtade põhjal oleks 400 MHz sagedusala kasutusse andmine üksnes privaativõrkudele ebaefektiivne ja äärmiselt ebamõistlik samm.

ITL-i ettepanekud:

1. Arvestades, et 3.5GHz sagedusala koormus on selges kasvutrendis, **teeme ettepaneku näha ette võimalus anda sagedusala 3800–4200 MHz mobiilsideteenuste kasutamiseks laiemalt, mitte üksnes privaativõrkudele.** Seejuures kehtestada tingimus, et mobiilsidoperaatoritel on kohustus vastava nõudmise esitamisel võimaldada seda sagedusala kasutada ka privaativõrkude jaoks.
2. Juhul, kui Justiits- ja Digiministeerium soovib olla eespool teistest Euroopa riikidest ja privaativõrkudele tingimata selles sagedusalas teatud konkreetne osa eraldada, siis:
 - a. **Palume esmalt välja selgitada (hinnata), kas selleks on olemas üldse tegelik nõudlus.** Meile teadaolevalt ei ole seda seni isegi tehtud.
 - b. Kui selgub, et reaalne vajadus on olemas, siis **eraldada sagedusribast privaativõrkudele vaid ülemine 100 MHz (4,1-4,2 GHz) osa.** Hiljem saab vajadusel seda juurde anda, kui ilmneb, et tegelik vajadus ja reaalne nõudlus on suurem.

Juhul, kui ITL-i ettepanekuid ei arvestata ja eelnõuga eraldatakse sagedusala 3800–4200 MHz privaativõrkudele, siis palume Justiits- ja Digiministeeriumil olla valmis hilisemateks muudatusteks. Kui järgneva 2-3 aasta praktika näitab, et selle sagedusressursi tegelik kasutus privaativõrkudes jääb madalaks, siis tuleb kasutustingimusi uuesti muuta ja kehtestada efektiivsemat sageduskasutust võimaldav jaotus, näiteks juba täna meie poolt pakutud 3x100 MHz mobiilvõrkudele ja 100 MHz privaativõrkudele.

Loodame, et leiate võimaluse ITL-i ettepanekuid arvestada. Oleme valmis neid ka suuliselt selgitama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Doris Põld
Tegevjuht

Keilin Tammepärg, keilin.tammeparg@itl.ee